

Smittkällan

Aktuell information från Smittskyddsenheten Region Kronoberg– Nr 3/2019

Innehåll

- Yersinia
- Hepatit A
- Klamydia – beställning av egenprovtagningsskit
- Influensavaccin och informationsmöte till hösten
- Ny biträdande smittskyddsläkare

Yersinia

Under våren har det varit flera mindre utbrott orsakade av *Yersinia enterocolitica* typ O3 i landet. *Yersinia* är en bakterie som finns hos djur och i miljön i hela världen. Grisar är en reservoar som relativt ofta misstänks när människor smittas och små utbrott uppstår, dock kan bakterien även smitta via grönsaker, förorenat vatten och andra livsmedel. *Yersinia* kan även växa till i kylskåpstemperatur men dör vid upphettning som andra vanliga tarmbakterier. I Kronoberg diagnostiseras årligen 5-15 fall och i Sverige vanligen mellan 250-350 fall per år. Majoriteten smittas i landet.

Vanliga symptom är feber, buksmärtor och diarré. Ibland kan buksmärtorna dominera och likna blindtarmsinflammation. Vuxna kan även få ledbesvär som kan vara relativt långvariga. Diagnosen ställs genom avföringsprov eller i vissa fall blodprov. I de flesta fall behövs ingen antibiotikabehandling utan infektionen läker ut av sig själv. Man kan dock vara bärare av bakterien relativt länge i tarmen efter insjuknandet.

I ett av utbrotten som även involverade Danmark så misstänker man att färsk spenat varit smittkällan. Det är dock som det ofta är vid livsmedelsutbrott svårt att klargöra det helt säkert då man sällan hittar bakterien i livsmedlet. I Kronoberg har vi haft något enstaka fall som ingått i vårens mindre utbrott. Vi skickar ut en enkät till alla som blivit smittade av *Yersinia* i Sverige just för att försöka klargöra smittkällan men i det enskilda fallet är det ofta svårt.

God livsmedels- och handhygien samt upphettning av livsmedel, exempelvis griskött, förebygger smitta.

Mer information om ett av utbrotten finns på: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/yersinia-sverige-feb-2019/>

Hepatit A

Tidigt i våras insjuknade flera personer runt om i landet i hepatit A utan att ha varit utomlands. Vanligen ser man en koppling till utlandsresa även om det förekommer att man smittas i Sverige också. Således är det viktigt att tänka på Hepatit A om en patient söker för typiska symptom (feber, illamående, eventuellt kräkningar och så småningom gulhet i huden samt mörk urin och ljus avföring) och leverpåverkan även om vederbörande inte varit utomlands. I detta utbrott hade vi inga fall i Kronoberg men flera intilliggande län var involverade. Totalt blev det 11 personer som insjuknade och den misstänkta smittkällan var färsk dadlar då alla som blev sjuka ätit just detta. Dock kunde inte virus hittas i de dadlar som fanns kvar att undersöka så helt klarlagt blev det inte denna gången heller.

Mer information om detta utbrott finns också på Folkhälsomyndighetens hemsida: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/hepatit-a-sverige-februari-2019-/>

Klamydia – beställning av kit för egenprovtagning

Vi får ibland frågan hur man beställer kit för egenprovtagning för att lämna ut exempelvis på vårdcentralen eller på skolan hos skolsköterska.

- Enhet tillhörande Region Kronoberg beställer kit per telefon 0470-58 2020 Transport S:t Sigfrid.
- Skolhälsovården beställer kit från Ungdomsmottagningen, telefon 0470-586976.

Dessutom måste man beställa hem rören, vilket görs i Raindance (Provtagningsset klamydia S---Material Depån). Därefter skrivs remissen i Cosmic (alternativt pappersremiss) och etikett sätts på röret som sedan läggs i påsen.

Informationen om dessa beställningar ligger också på Mikrobiologens hemsida under rubriken Klamydia egenprovtagning: <http://www.mikrobiologi.org/Information%20till%20kund>

Influensavaccin och informationsmöte till hösten

Knappt har influensan hunnit ge med sig förrän det är dags att planera inför kommande säsong och vaccination. Då det var svårare än vanligt att bestämma vilka stammar som skall ingå i höstens vaccin så dröjde WHO:s beslut 3-4 veckor längre än vanligt. Detta innebär att företagen som tillverkar vaccin inte kommer att kunna garantera tillräcklig mängd doser till vecka 45 då vi brukar starta kampanjen. Istället kommer det bli vaccinationsstart vecka 47, den 19/11.

I Kronoberg kommer vi ha Vaxigrip tetra även 2019 och det kommer att innehålla följande stammar:

- A/Brisbane/02/2018-lik virus (H1N1) pdm09 – ny H1N1 stam jämfört med förra säsongen
- A/Kansas/14/2017-lik virus A(H3N2) – ny H3N2 stam jämfört med förra säsongen
- B/Colorado/06/2017-lik virus (linjetyp B/Victoria) – samma som förra säsongen
- B/Phuket/3073/2013-lik virus (linjetyp B/Yamagata) – samma som förra säsongen

Då förra höstens informationseftermiddagar gällande influensa- och pneumokockvaccination var mycket uppskattade enligt utvärderingen vi gjorde så kommer vi ordna nya tillfällen till hösten. Fokus kommer denna gång vara på nyheter gällande vaccinet kommande säsong samt vaccination av riskgrupper under 65 år. Mer information kommer efter sommaren men notera gärna nu datumen.

Ljungby 15 oktober och Växjö 21 och 23 oktober, start kl 13:30 och avslut senast 16:00.

Ny biträdande smittskyddsläkare

Under våren har Hampus Hjorton som jobbar som överläkare på Infektionskliniken tillträtt som ny biträdande smittskyddsläkare. Hampus har jobbat i Region Kronoberg sedan 2010 och har bred erfarenhet inom infektionsområdet. Hans specialområden är förutom tropikmedicin även högsmittsamma sjukdomar. Han kommer vara en av de personerna som håller i samarbetet med Infektionskliniken i Malmö och rutinerna kring deras planerade högisoleringsenhet vilken Region Kronoberg är med och finansierar. Framöver kommer vi således att kunna skicka fall av högsmittsamma sjukdomar till Malmö istället för Linköping.

Arne Runehagen kommer vara kvar som en resurs även framöver men inte riktigt i samma omfattning som tidigare.

Önskar er alla en trevlig sommar!

Christian Blomkvist

Smittskyddsläkare i Kronoberg

Kontakt

Smittskyddsläkare: Christian Blomkvist

Bitr. smittskyddsläkare: Arne Runehagen

Bitr. smittskyddsläkare: Hampus Hjorton

Smittskyddssköterska: Magnus Hermann

Smittskyddssköterska: Charlotte Svensson

Tel: 0470-58 82 78 Fax: 0470-58 71 59

E-post: smittskyddet@kronoberg.se